

RINGSAKER KOMMUNE

RÅDMANNEN

Saksbehandler: Kristin Sæta
Direkte linje: 62 33 54 03

Vår dato
14.12.2007
Deres dato

Vår ref.
07/9768-5/K2-A10, K3-&007
Deres ref.

20 DES 2007
200706150-127

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.

0032 OSLO

HØRING OM ENDRINGER I BARNEHAGELOVEN

Det vises til høring om endringer i barnehageloven med høringsfrist 3.1.2008.

Ringsaker formannskap behandlet i sak 315/07 "Høring om endringer i barnehageloven" med følgende vedtak:

"Ringsaker kommune slutter seg til de endringene som er foreslått i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager med de merknadene som er gitt i saksframlegget til:

- *Innføring av lovfestet rett til barnehageplass*
- *Innlemming av statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene*
- *Finansiering av ikke-kommunale barnehager."*

Vedlagt oversendes saksframlegget.

Med hilsen

Anne Kari Thorsrud

Anne Kari Thorsrud
Utviklingssjef

Kristin Sæta
Kristin Sæta
rådgiver barnehage

Vedlegg:

"Høring om endringer i barnehageloven", f-sak 315/07.

RINGSAKER KOMMUNE

HØRING OM ENDRINGER I BARNEHAGELOVEN

Sluttbehandles i: Formannskapet			Fordeling: *
ArkivsakID.:	JournalpostID.:	Arkiv:	Saksbehandler:
07/9768	07/33440	K2-A10, K3- &00	Kristin Sæta

Behandling:	Dato:	Saksnummer:
Oppvekstkomiteen	05.12.2007	005/07
Formannskapet	12.12.2007	315/07

Dokumenter:

Høringsnotat om endringer i barnehageloven, pkt. 1 innledning
Forslag til lovtekst
Høring om endringer i barnehageloven – brev til høringsinstansene

Vedlegg 1
Vedlegg 2
Utrykt vedlegg
Utrykt vedlegg

Høringsnotat om endringer i barnehageloven

Fakta:

Kunnskapsdepartementet (heretter forkortet KUD) har sent ut høringsnotat om endringer i barnehageloven. Fristen for å komme med merknader er satt til 3. januar 2008.

Høringsnotatet om utkast til endringer i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager omfatter

- Innføring av lovfestet rett til barnehageplass
- Innlemming av statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene
- Finansiering av ikke-kommunale barnehager
- Innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren

Regjeringen har som mål å innføre rett til barnehageplass og innlemme øremerkede statstilskudd til barnehager i rammetilskuddet til kommunene når det er full barnehagedekning. De mener tiden er inne for å forberede dette med en innføring fra 1. januar 2009.

Kommunen har fått tilført store myndighetsoppgaver i barnehagesektoren de siste årene. Når statstilskudd til barnehager innlemmes i rammetilskuddet til kommunene, vil kommunene få et helhetlig ansvar for sektoren.

Vurdering:

Innføring av rett til barnehageplass og endret finansiering av barnehagesektoren medfører behov for endringer i deler av barnehageloven. Under følger en vurdering av de tre første prikkpunktene i høringsnotatet. Det fjerde prikkpunktet blir ikke kommentert utover det som står i høringsnotatet. Det forutsettes at myndighetene sørger for riktig lovhjemmel til å kreve nødvendige person- og systemopplysninger for å ivareta lover og forskrifter.

- **Innføring av lovfestet rett til barnehageplass**

Det foreslås at barn som fyller ett år senest ved oppstart i barnehage etter søknad har rett til å motta et barnehagetilbud i samsvar med denne lov og tilhørende forskrifter. Barnet har rett til et barnehagetilbud i den kommunen der det er bosatt. Kommunen skal ha minimum ett opptak i året. Søknadsfrist til opptaket fastsettes av kommunen. Dette er foreslått lovfestet i ny § 12 Rett til barnehageplass.

Lovfestet rett til barnehageplass har vært varslet fra sentrale myndigheter gjennom flere år. Regjeringens mål om full barnehagedekning og senere kommunestyrets vedtak om at Ringsaker skal ha full barnehagedekning for hele kommunen fra 2008 (jf. k.sak 125/2006) har medført at det er planlagt og igangsatt tiltak for å nå dette målet. Utfordringen vil være å møte svingninger i søkertall fra ett barnehageår til det neste. Det innebærer at det til tider vil stå ledige barnehageplasser, noe som medfører inntektstap for barnehageeiere. Hvem skal dekke dette inntektstapet? Det er viktig at rammene fra staten blir så romslige at ledige plasser kan kompenseres. Utfordringen vil også være å gi tilbud til nye søkere gjennom året, når/hvis kapasiteten er fullt utnyttet. Så lenge det bare blir lovfestet ett opptak per år, betyr det imidlertid at søkere som kommer etter hovedfristen evt. må vente til neste års opptak.

Når det gjelder antall opptak gjennom året, har Ringsaker regulert dette ved ett hovedopptak (søknadsfrist 1. mars) for oppstart til nytt barnehageår. Videre foregår det løpende opptak ved eventuelle ledige plasser gjennom året.

Faktorer som lavere foreldrebetaling og endringer i kontantstøtteordningen kan medføre større økning i søkertall enn beregnet. Behovet for barnehageplasser kan øke ytterligere og gi kommunene nye utfordringer i forhold til å ha nok barnehageplasser.

Barnehagetilbudet skal ligge i en slik avstand fra barnets bosted at det er mulig for familien å benytte seg av tilbudet. Departementet foreslår å gi rett til tilbud innen kommunegrensen. De mener imidlertid at reglene for samordnet opptak og kravet til et lokalt tilpasset barnehagetilbud vil bidra til å sikre et reelt tilgjengelig barnehagetilbud.

Gjennom rutinebeskrivelsen for samordnet opptak i Ringsaker blir ovennevnte ivaretatt med målet om at foreldrene får oppfylt så høyt søkeralternativ som mulig, når de søker barnehageplass; dvs. blant de barnehagene de har prioritert. Ringsaker er delt i geografiske opptakssoner, og det vil trolig være naturlig å bruke disse som retningsgivende når retten skal oppfylles. Videre skal foreldrene få det oppholdsalternativet (ukentlig oppholdstid) de søker/melder behov for. Til tider kan kommunen møte utfordringer ved at søkertall varierer fra ett år til det neste. Det må da drøftes hvorvidt rett til barnehageplass ivaretas ved at barn får plass i andre deler av kommunen. Det kan også være hensiktsmessig å samarbeide med nabokommuner i forhold til barnehageplass over kommunegrensene der dette er naturlig av geografiske årsaker.

- **Innlemming av statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene**

Departementet mener at forpliktelsene til kommunen om oppfyllelsen av rett til barnehageplass bør følges av et finansielt ansvar for sektoren. Kommunen vil få tildelt midler til barnehageformål gjennom inntektssystemet i stedet for direkte statlige tilskudd. Midlene vil bli fordelt etter objektive kriterier framfor etter faktisk aktivitetsnivå, i hovedsak regnet etter antall barn i barnehage og oppholdstid som i dag. Midlene vil bli fordelt gjennom en kostnadsnøkkel som består av et sett av kriterier som har til hensikt å fange opp ufrivillige variasjoner i kostnads- og etterspørselsforhold for barnehager. Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal kommunene i utgangspunktet få kompensasjon for variasjoner i utgiftsbehov for barnehager.

Det vil være svært viktig for kommunen at rammefinansieringen ikke fører til en nedgang i inntektene i forhold til dagens ordning. For å opprettholde gode tjenestetilbud og oppfylle retten til barnehageplass må det sikres inntekter som gjør det mulig å gjennomføre den nye ordningen. Det må legges til rette for en statlig dekning av merkostnader ved ytterligere behov i forhold til utbygging av nye plasser. Det er viktig at finansieringsordningen tar høyde for kostnadsvariasjon mellom kommunene og endringer i befolkningsutviklingen.

Ut fra høringsnotatet oppfattes at alle tilskudd til barnehagedrift skal innlemmes i rammetilskuddet; inkludert tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage og tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetspråklige barn i førskolealder. Det må understrekes at det er av stor betydning at disse midlene videreføres på en slik måte at det er mulig for kommunen å gjennomføre tiltak i forhold til barn i utsatte grupper.

- **Finansiering av ikke-kommunale barnehager**

Det er et mål for regjeringen at finansieringssystemet for barnehagesektoren må sikre en tilstrekkelig og forutsigbar finansiering av de ikke-kommunale barnehagene. Statens systemer bør være enkle å forstå og forvalte både av barnehagene, kommunene og staten. Det må sikres at offentlige midler brukes på en effektiv og målrettet måte, og videre sikre at offentlige midler brukes til barnehagedrift.

I høringsnotatet drøftes to forhold knyttet til finansieringen av ikke-kommunale barnehager. Det ene er hvorvidt det skal lovfestes en finansieringsplikt for kommunen overfor de ikke-kommunale barnehagene og om en slik plikt skal gi en korresponderende rett til finansiering av alle godkjente barnehager. Departementet mener de eksisterende barnehagene skal ha rett til finansiering, men at kommunen i forbindelse med overgang til rammefinansiering bør få en mulighet til selv vurdere om nye ikke-kommunale barnehager i kommunen skal finansieres. Det andre er hvilke regler de ikke-kommunale barnehagene skal motta finansiering etter; enten fritt kommunalt skjønn eller begrenset kommunalt skjønn.

Siden det fremdeles skal være fri etableringsrett av barnehager, må kommunen ha myndighet til å begrense etablering etter gitte kriterier. Med et fritt kommunalt skjønn, kan kommunen vurdere etter lokale forhold, innenfor de alminnelige forvaltningsrettslige regler. Dette betyr blant annet at kommunen kan si nei til finansiering der den nye barnehagen fører til

overetablering av barnehageplasser. Et begrenset kommunalt skjønn medfører at departementet legger føringer for hva som skal til før en søknad om finansiering kan bli avslått på grunn av negative følger for det samlede og eksisterende barnehagetilbudet i kommunen. Dette kan i utgangspunktet være mer konkret å ta tak i, men vanskeligere å vurdere.

Departementet vurderer videre to alternativer for kommunal finansiering av ikke-kommunale barnehager. Alternativene vil gjelde eksisterende ikke-kommunale barnehager og de barnehagene kommunen fatter vedtak om skal motta kommunalt tilskudd. Det ene alternativet innebærer at det ikke skal gis detaljerte regler for beregning av det kommunale tilskuddet. Kommunene får imidlertid en plikt til å utforme lokale forskrifter for tilskudd til ikke-kommunale barnehager i sin kommune. Det andre alternativet innebærer statlig regulering av finansieringsnivået i loven. Det foreslås at ikke-kommunale barnehager får krav på en gitt prosentsats av det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i kommunal finansiering. Dette vil sikre de ikke-kommunale barnehagene en minimumsfinansiering.

De to ovennevnte alternativer kan ha ulike fordeler. Med en så stor andel private barnehager som Ringsaker har, er det viktig å få en ordning som ivaretar likeverdigheten på en best mulig måte, samtidig som det er gjennomførbart i forhold til administrativt arbeid. Det er viktig at barnehagene gis en forutsigbarhet i de økonomiske rammene.

Det vil være et viktig mål å opprettholde barnehageplassene i forhold til kommunens oppgave som lokal barnehagemyndighet; plikten til å sørge for at barnehagetilbudet i kommunen er godt og i samsvar med brukernes behov. Ved å lage lokale forskrifter vil kommunen kunne ta hensyn til lokale forhold. Forskriftene ville sikre at midlene brukes til barnehageformål. Ordningen vil kreve en stor innsats i startfasen for å lage forskriftene formålstjenlige og korrekte iht. lovverk. Samtidig vil det medføre et tett samarbeid med de private barnehagene, noe som vil bidra til å legge et godt grunnlag for videre samarbeid. Hvis dette samtidig fører til en større forutsigbarhet i barnehagenes økonomiske rammer, vil en sikre utviklingen av et godt barnehagetilbud i kommunen.

En statlig regulering av finansieringsplikten vil si at staten i lov regulerer nivået på tilskuddet. Dette vil gi like rettigheter i alle kommuner. Dette kan være enklere å få gjennomført administrativt. Imidlertid vil dette systemet trolig medføre at det for kommunen blir vanskeligere å håndtere tilsyn i forhold til hvem som får en overkompensasjon og hvem som får for lite i forhold til driften. Denne ordningen kan sammenlignes med dagens system med beregning av tilskudd etter forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd. Det blir enklere å beregne tilskudd i forhold til dagens regelverk, siden kommunen ikke behøver å ta hensyn til den enkelte ikke-kommunale barnehages kostnader. Ulempen er at dette systemet kan medføre at noen ikke-kommunale barnehager ikke får dekket sine kostnader på dagens nivå. Videre kan det bety at barnehager som opplever dette over år, legger ned driften. Dermed får kommunen en utfordring i forhold til full barnehagedekning.

Uansett hvilket alternativ som velges vil de statlige rammene være avgjørende for barnehagesektoren framover. Det må legges til rette for et system som støtter vekst og utvikling i kommunene. Det betyr at det må gis rom for nyetableringer og nye investeringer i tråd med brukernes behov.

Forslag til vedtak:

Ringsaker kommune slutter seg til de endringene som er foreslått i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager med de merknadene som er gitt i saksframlegget til:

- Innføring av lovfestet rett til barnehageplass
- Innlemming av statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene
- Finansiering av ikke-kommunale barnehager

05.12.2007 Oppvekstkomiteen

Votering:

Enstemmig

KOPP-005/07 Innstilling til formannskapet:

Ringsaker kommune slutter seg til de endringene som er foreslått i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager med de merknadene som er gitt i saksframlegget til:

- Innføring av lovfestet rett til barnehageplass
- Innlemming av statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene
- Finansiering av ikke-kommunale barnehager

12.12.2007 Formannskapet

Enstemmig vedtak.

Komiteens innstilling tiltres.

FSK-315/07 Vedtak:

Ringsaker kommune slutter seg til de endringene som er foreslått i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager med de merknadene som er gitt i saksframlegget til:

- Innføring av lovfestet rett til barnehageplass
- Innlemming av statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene
- Finansiering av ikke-kommunale barnehager

13/12 07
UBF